

Λ Α Τ Ι Ν Ι Κ Α Π Ρ Ο Σ Α Ν Α Τ Ο Λ Ι Σ Μ Ο Υ Α Ν Θ Ρ Ω Π Ι Σ Τ Ι Κ Ω Ν Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν Γ' Λ Υ Κ Ε Ι Ο Υ
Ε Π Α Ν Α Λ Η Π Τ Ι Κ Ο Κ Ρ Ι Τ Η Ρ Ι Ο Α Ξ Ι Ο Λ Ο Γ Η Σ Η Σ • Τ Μ Η Μ Α Τ Α Δ Ι Ε Τ Ο Υ Σ Π Ρ Ο Ε Τ Ο Ι Μ Α Σ Ι Α Σ

Όνομα / Τμήμα:

Ημερομηνία: **Σάββατο, 21 /12/ 2024**

ΚΕΙΜΕΝΑ

1. {...} qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem non credendo confirmaverunt; quorum auctoritatem secuti multi, non solum improbi verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.

.....

2. Num ad hostem veni et **captiva** in castris tuis sum ? In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem? Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit ? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit ? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique» ? Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur ; nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego nihil iam pati possum nec diu miserrima futura sum: at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

.....

3. Nescio enim quis possit diligere eum, quem metuat, aut eum, a quo se metui putet. Coluntur tamen simulatione **dumtaxat** ad tempus. Quodsi forte, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem: «Tum intellexi, quos fidos amicos habuissem, quos infidos, cum iam neutris gratiam referre poteram».

.....

4. Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut ad Ciceronem epistulam deferat. Curat et providet ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur. Quam ob rem epistulam conscriptam Graecis litteris mittit. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret. Haec **casu** ad turrim adhaesit et tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem defertur. Ille epistulam perlegit militesque adhortatur ut salutem sperent.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε τα παραπάνω υπογραμμισμένα αποσπάσματα.

- βλ. βιβλίο **Εν δυνάμει**

Μονάδες **20**

B1α) Να χαρακτηρίσετε στο τετράδιό σας ως *σωστές* ή *λανθασμένες* τις παρακάτω περιόδους.

- Οι *Μεταμορφώσεις* του Οβιδίου αποτελούν ένα έπος 15 βιβλίων και 13.000 στίχων. **Λάθος**

- ii. Η κωμωδία, ο τελευταίος ώριμος καρπός των Ελλήνων, στη Ρώμη ακμάζει τελευταία, ενώ το έπος στη Ρώμη ωριμάζει πρώτο. **Λάθος**
- iii. Ο Σαλλούστιος είναι γνωστός για το έργο του *Η συνωμοσία του Κατιλίνα*. **Σωστό**

Μονάδες 3

β) Τι γνωρίζετε για το έργο του Ορατίου;

- «Λίγο νεότερος...» έως «...κομψοτεχνήματα ποιητικής μικροτεχνίας»

Μονάδες 7

B3. Να εντοπίσετε μία ετυμολογικά συγγενική λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής, στο κείμενο που επισημαίνεται:

- **αυξητικός- auctoritatem** (στο 1ο κείμενο), **δομή- domus** (στο 2ο κείμενο), **φαρέτρα - referre** (στο 3ο κείμενο), **κομισάριος- mittit** (στο 4ο κείμενο), **ρεαλιστικός- rem** (στο 4ο κείμενο)

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Γ' (Γραμματική ___ / 30)

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις λέξεις:

- **spem** : γενική ενικού **spei**
- **sententiis** : αιτιατική ενικού **sententiam**
- **neminem** : γενική ενικού του ουδετέρου **nullius rei**
- **hostem** : γενική πληθυντικού και αιτιατική πληθυντικού **hostium/ hostes-is**
- **tuis** : αιτιατική πληθυντικού του πρώτου προσώπου στο αρσενικό **meos**
- **infelix** : αφαιρετική ενικού στον θετικό / συγκριτικό βαθμό **infelici / infeliciore**
- **hanc** : γενική ενικού του ουδετέρου **huius**
- **fines**: αιτιατική πληθυντικού **fines/is**
- **domus** : γενική ενικού **domus/i**
- **mater** : γενική πληθυντικού **matrum**
- **filium** : κλητική ενικού/ γενική ενικού **fili / filii-i**
- **Quem** : γενική πληθυντικού στο θηλυκό γένος **quarum**
- **eum** : δοτική πληθυντικού **eis/iis/is**
- **nostra** : ονομαστική ενικού στο αρσενικό γένος στο β πρόσωπο **vester**
- **consilia** : γενική ενικού **consilli/i**
- **quodam** : αιτιατική ενικού στο αρσενικό γένος **quendam**

Μονάδες 15

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται:

- **aluerunt**: γ πληθυντικό Υποτακτικής Υπερσυντελικού Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας **alitur/alturi fuissent**
- **secuti** : δοτική ενικού μετοχής Ενεστώτα **sequenti**
- **animadvertissem** : γενική γερουνδίου **animadvertendi**
- **fateatur** : αφαιρετική Σουπίνο **fassu**
- **traxit** : γ ενικό Υποτακτικής Ενεστώτα της Παθητικής Περιφραστικής Συζυγίας **trahenda sit**
- **viderem** : απαρέμφατο Παρακειμένου στην άλλη φωνή **visam esse**

- **genuit** : γ πληθυντικό Υποτακτικής Υπερσυντελικού στην άλλη φωνή **genitae essent**
- **ingredienti** : αφαιρετική πληθυντικού μετοχής Ενεστώτα **ingredientibus**
- **peperissem** : δοτική πληθυντικού της μετοχής Μέλλοντος **parituris**
- **possit** : α πληθυντικό Υποτακτικής Παρατατικού **possemus**
- **intellegitur** : Απαρέμφατο Παρακειμένου στην άλλη φωνή **intellexisse**
- **dixisse** : β πληθυντικό Προστακτικής Ενεστώτα **dicite**
- **ferunt** : β πληθυντικό οριστικής Ενεστώτα **fertis**
- **mittit** : γ πληθυντικό Προστακτικής Μέλλοντος στην άλλη φωνή **mittuntor**
- **conspicitur** : γ ενικό Υποτακτικής Παρατατικού στην άλλη φωνή **conspiceret**

Μονάδες **15**

ΘΕΜΑ Δ' (Συντακτικό ___ / 30)

Δ1. nascentem: Να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους (Να ληφθεί ως χρονική).

- **cum (χρονικός) coniuratio nascebatur**
- **cum coniuratio (ιστορικός -διηγηματικός) nasceretur**
- **dum coniuratio nascitur**

Μονάδες **3**

Δ2. Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum ? : Να μετατρέψετε την ευθεία ερώτηση με τρόπο που να περιμένουμε καταφατική απάντηση και στη συνέχεια να απαντήσετε αναλόγως.

- **Nonne ad hostem veni et captiva in castris tuis sum ?**
- **Ita (est).**

Μονάδες **2**

Δ3. Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur: Να μετατρέψετε σε μετοχή την σημειωμένη δευτερεύουσα πρόταση.

- **A te non parto a me**

Μονάδες **3**

Δ4. si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet. : Να αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο και στη συνέχεια να τον μετατρέψετε έτσι ώστε να δηλώνεται το **αντίθετο του πραγματικού στο παρελθόν.**

- Ανοιχτή υπόθεση στο παρόν
- **Si perexisses ... mansisset**

Μονάδες **3**

Δ5. qui non videat coniurationem esse factam : Να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση.

- δευτερεύουσα επιρρηματική αναφορική συμπερασματική πρόταση. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *qui non* (= *ut is non*) που βρίσκεται μετά τη λέξη *tam* (το *tam* βοηθά στον εντοπισμό της αναφορικής συμπερασματικής) και είναι αρνητική. Εκφέρεται με υποτακτική, διότι το συμπέρασμα στη λατινική είναι μία υποκειμενική κατάσταση και συγκεκριμένα με υποτακτική χρόνου ενεστώτα (*videat*), διότι εξαρτάται από το ρήμα της κύριας πρότασης (*intellego*) που είναι αρκτικού χρόνου (ενεστώτας) και επομένως αναφέρεται στο παρόν. Υπάρχει ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, διότι το συμπέρασμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυσλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του (συγχρονισμός κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση). Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *intellego* με όρο αναφοράς το *neminem*.

Μονάδες 4

Δ6. *Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat*: Να μετατρέψετε τις βουλητικές προτάσεις σε ισοδύναμη συντακτική μορφή.

- *Legatum monet, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adligere et intra castra abicere.* (τελικά απαρέμφατα)

Μονάδες 2

Δ7. *ob rem* : Να μετατρέψετε τη φράση σε ισοδύναμη συντακτική δομή.

- **Ex/de/ab re**

Μονάδες 1

Δ8. *qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem non credendo confirmaverunt* : Να μετατρέψετε τη σύνταξη από ενεργητική σε παθητική.

- **Spes** Catilinae **alita/alta est ab eis** et **coniuratio nascens ... confirmata est ab eis**

Μονάδες 3

Δ9. *Haec casu ad turrim adhaesit et tertio post die a quodam milite conspicitur* : Να εξαρτήσετε τη περίοδο από τη φράση ***Cicero narrat*** και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές.

- ***Cicero narrat*** *haec casu ad turrim adhaesisse* et *tertio post die a quodam milite conspectum esse*

Μονάδες 3

Δ10. ex equitibus Gallis : Να αναγνωρίσετε συντακτικώς το εμπρόθετο σύνολο και στη συνέχεια να αποδώσετε την ισοδύναμη συντακτική μορφή του.

- **ex equitibus**: εμπρόθετος προσδιορισμός του διαιρεμένου όλου στο *cuidam*.
- **Gallis**: ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο *equitibus*.
- **Equitum Gallorum** : γενική διαιρετική

Μονάδες 2

Δ11. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους **σημειωμένους** όρους του κάθε κειμένου.

- **βλ. βιβλίο Εν δυνάμει**

Μονάδες 4

Επιμέλεια Θεμάτων: *Κώστας Μαγαλιός, Ολυμπία Βονόρτα*

Studiosae studiosique, bonan fortunam,
cum plurimo amore!